

Дело C-543/21

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

31 август 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Bundesgerichtshof (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

29 юли 2021 г.

**Ищец в първоинстанционното производство и жалбоподател в
производството по ревизионно обжалване:**

Verband Sozialer Wettbewerb e. V.

**Ответник в първоинстанционното производство и в производството по
ревизионно обжалване:**

famila-Handelsmarkt Kiel GmbH & Co. KG

Предмет на главното производство

Защита на потребителите, включване на размера на депозита в продажната
цена

**Предмет и правно основание за отправяне на преюдициалното
запитване**

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

- 1) Трябва ли понятието за продажна цена по смисъла на член 2, буква а) от Директива 98/6/ЕО да се тълкува в смисъл, че тя трябва да съдържа размера на депозита, който потребителят е длъжен да плати при

покупката на стоки, предлагани в депозитни бутилки или депозитни буркани?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос:

Имат ли държавите членки съгласно член 10 от Директива 98/6/ЕО право да запазят дерогация от член 3, параграфи 1 и 4 във връзка с член 2, буква а) от Директива 98/6/ЕО като тази по член 1, параграф 4 от PAngV (Preisangabenverordnung) (Наредба за обозначаването на цените), съгласно която в случая, когато наред със заплащането на дадена стока се изисква плащане и на подлежащо на възстановяване обезпечение, размерът на това обезпечение задължително се посочва наред с цената на стоката, като не следва да се формира обща сума, или това е в разрез с подхода за пълно хармонизиране, възприет в Директива 2005/29/ЕО?

Разпоредби на правото на Съюза, на които е направено позоваване

Директива 98/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 година относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите (ОВ L 80, 1998 г., стр. 27; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 4, стр. 206)

Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 2005 г., стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 14, стр. 260)

Директива (ЕС) 2019/2161 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и на директиви 98/6/ЕО, 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на по-доброто прилагане и модернизирането на правилата за защита на потребителите в Съюза (ОВ L 328, 2019 г., стр. 7)

Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 година за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ L 311, 2001 г. стр. 67; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 33, стр. 3)

Разпоредби на националното право, на които е направено позоваване

Preisangabenverordnung (Наредба за обозначаването на цените, наричана по-нататък „PAngV“), член 1

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (Закон за забрана на нелоялната конкуренция, наричан по-нататък „UWG“), членове 3, 3а, 5а, 8

Кратко представяне на фактите и на производството

- 1 Ищецът е сдружение, което следи за интереса на членовете му да се спазва правото в областта на конкуренцията. Ответникът търгува с храни. В брошура ответникът рекламира напитки в депозитни бутилки и кисело мляко в депозитни буркани. Размерът на депозита не е бил включен в обозначените цени при изчисляването им, а е посочен, като са добавени думите „плюс [...] EUR депозит“. Ищецът счита, че това е недопустимо поради липсата на обозначаване на общия размер на цената и предявява срещу ответника иск за преустановяване на нарушение и за възстановяване на разноските във фиксиран размер, направени във връзка с искането за преустановяване на нарушението.
- 2 Landgericht (Областен съд) осъжда ответника в първоинстанционното производство съгласно исканията на ищеца.
- 3 След подадена от ответника в първоинстанционното производство въззивна жалба въззивният съд изменя решението на Landgericht и отхвърля иска. Въззивният съд допуска ревизионната жалба, която ответникът в първоинстанционното производство иска да бъде отхвърлена и с която ищецът в първоинстанционното производство иска да бъде потвърдено решението на Landgericht. Уважаването на ревизионната жалба зависи от тълкуването на член 2, буква а) и на член 10 от Директива 98/6, както и от обхвата на пълното хармонизиране, което Директива 2005/29 има за цел. Въззивният съд счита, че искът е неоснователен, тъй като ищецът в първоинстанционното производство няма право на иск за преустановяване на нарушение по член 8, параграф 1, първо изречение, член 3, параграф 1, член 3а от UWG във връзка с член 1, параграф 1, първо изречение от PAngV. Съществуват съмнения дали член 1, параграф 1, първо изречение от PAngV трябва да продължи да се тълкува в смисъл, че при изчисляването на общия размер на цената, която съгласно тази разпоредба подлежи на обозначаване, в него трябва да се включи размерът на даден депозит. Според този съд при всички положения искът не може да бъде уважен, тъй като член 1, параграф 4 от PAngV съдържа изключение в хипотезата, че освен възнаграждението за доставката на стоката или услугата се изисква подлежащо на възстановяване обезпечение. Действително, тази разпоредба противоречи на правото на Съюза и поради това е вече неприложима. При все това тя е действащо право. Не е съвместимо с принципите на правовата държава да се осъжда ответникът въпреки че е спазил тази разпоредба. Правото на иск за преустановяване на нарушение не е налице и на основание заблуждаващо необозначаване на общия размер на цената съгласно член 5а, параграф 2 и параграф 3, точка 3 от UWG. Разпоредбата на член 5а, параграф 3, точка 3 от UWG не се прилага поради разпоредбите относно обозначаването на

цената, съдържащи се в Директива 98/6 и подлежащи на прилагане с предимство. Дори да се приеме, че разпоредба е приложима, изводът няма как да е различен от този в хипотезата на прилагане на член 3а от UWG, тъй като ответникът е спазил обвързващата го разпоредба на член 1, параграф 4 от PAngV. Поради наличието на тази разпоредба няма как да се прибегне до изискванията за предоставяне на информация, използвайки препратката в член 5а, параграф 4 от UWG.

- 4 Въз основа на изложените от въззивния съд мотиви не може да се приеме, че не е налице право на иск за преустановяване на нарушение на член 1, параграф 1, първо изречение от PAngV по смисъла на член 8, параграф 1, първо изречение, параграф 3, точка 2, членове 3 и 3а от UWG.

Правна уредба съгласно националното право и съгласно правото на Съюза

- 5 Съгласно член 1, параграф 1, първо изречение от PAngV който предлага на потребителите стоки или услуги в качеството на търговец, по занятие или редовно по друг начин, или който в качеството на доставчик на стоки или услуги прави реклама, като посочва цени, е длъжен да обозначи цените, които включително данъка върху добавената стойност и други компоненти на цените следва да бъдат платени (общ размер на цените). Разпоредбата представлява правило за пазарно поведение по смисъла на член 31 от UWG (вж. BGH [Bundesgerichtshof] (Федерален върховен съд), решение от 14 януари 2016 г., I ZR 61/14, GRUR 2016, стр. 516, т. 12). Доколкото това правило задължава търговците да обозначават общия размер на цените, включително и данъка върху добавената стойност, при търговията със стоки, то това правило се основава на член 1 и член 2, буква а), член 3 и член 4, параграф 1 от Директива 98/6/ЕО (вж. BGH [Bundesgerichtshof] (Федерален върховен съд), решение от 10 ноември 2016 г., I ZR 29/15, GRUR 2017, р. 286, т. 10). Ето защо въпросът дали ответникът в първоинстанционното производство е нарушил член 1, параграф 1, първо изречение от PAngV, зависи от тълкуването на тези разпоредби от Директивата, и по-специално от това дали депозит, който трябва да бъде платен при покупката на стоки в депозитни бутилки или в депозитни буркани, трябва да бъде включен в общия размер на цената.
- 6 Съгласно член 3, параграфи 1 и 4 от Директива 98/6 всяка реклама на стоките, определени в член 1 от Директива 98/6, тоест стоките, предлагани от търговците на потребителите, трябва да посочва продажната цена, когато рекламата, както в настоящия случай, може да бъде възприета от средния потребител като оферта на търговеца да продаде въпросната стока при упоменатите в тази реклама условия (вж. решение по дело C-476/14, EU:C:2016:527, т. 28—30). Съгласно член 2, буква а) от Директива 98/6 „продажна цена“ е крайната цена за бройка или за определено количество стока или за услуга, включваща в себе си данъка върху добавената стойност

и всички други данъци. Като окончателна цена продажната цена е наложително да включва неизбежните и предвидими компоненти на цената, тежестта на които задължително се носи от потребителя и които представляват паричната насрещна престация за придобиването на съответната стока (решение по дело C-476/14, EU:C:2016:527, т. 37). Въз основа на тези разпоредби и изводи не може да се определи по категоричен начин дали продажната цена по смисъла на член 2, буква а) от Директива 98/6 трябва да включва и размера на депозита, който потребителите са длъжни да платят при покупката на стоки в депозитни бутилки или депозитни буркани, и е предмет на първия преюдициален въпрос.

Кратко представяне на мотивите за отправяне на преюдициалното запитване

- 7 Според становище, споделяно от Landgericht, размерът на депозита е част от продажната цена съгласно член 2, буква а) от Директива 98/6. Подлежащото на възстановяване обезпечение по смисъла на член 1, параграф 4 от PAngV представлявало неизбежен и предвидим компонент на цената, тежестта на който задължително се носела от потребителя и следователно съгласно практиката на Съда на Европейския съюз било част от продажната цена по смисъла на член 2, буква а) от Директива 98/6. Възстановяването на депозита при връщането на съда не било пречка да се възприеме това становище, още повече че купувачите често избягвали разходите и си спестявали труда, свързани с връщането.
- 8 Според друго становище член 2, буква а) от Директива 98/6 трябва да се тълкува в смисъл, че размерът на депозита не е част от продажната цена. Кои компоненти на цената следвало да бъдат причислени към общата цена, цената, по принцип се определяло от гледна точка на съответните потребители, които от години били свикнали депозитът за бутилки да се обозначава отделно наред с общата цена на стоката. Размерът на депозита не представлявал компонент на цената, който следвало да се плаща като насрещна престация за стоката, а просто сигурност в интерес на (повторното) оползотворяване на опаковката, която освен това не представлявала (постоянна) икономическа тежест за клиентите. Потребителят искал редовно да знае каква цена трябва да плати за самия продукт и да не му се налага да определя „истинската“ цена чрез преизчисляване отзад напред. Освен това, ако размерът на депозита се включвал в продажната цена, то размерът на този депозит бил основанието за обозначаване на основната цена съгласно член 2 от PAngV, тоест за обозначаване на цената за единица мярка съгласно член 3, параграфи 1 и 4 от Директива 98/6 и затруднявал сравнимостта на основни цени на напитки, предлагани в различни видове опаковки с различни размери на депозита.
- 9 Настоящият съдебен състав счита посоченото на първо място виждане за по-убедително. То съответства на становището относно член 1, параграф 1,

първо изречение от PAngV, възприето от настоящия съдебен състав преди влизането в сила на Директива 98/6/ЕО. Тълкуването на член 2, буква а) от Директива 98/6 не може да зависи от това дали поради наличието на уредбата, съдържаща се в член 1, параграф 4 от PAngV, потребителите в Германия от години са свикнали депозитът за бутилки да е обозначен отделно наред с общата цена на стоката. Директива 98/6 трябва да се тълкува еднакво в целия Европейски съюз. Според настоящия съдебен състав размерът на даден депозит е неизбежен и предвидим компонент на цената, тежестта на който задължително се носи от потребителя и представлява част от паричната насрещна престация за придобиването на съответната стока (вж. решение по дело C-476/14, EU:C:2016:527, т. 37). Когато потребителят желае да придобие напитка в депозитна бутилка, за него напитката и опаковката се явяват съставляваща едно цяло опаковане в рамките на съставляваща едно цяло оферта, за която трябва да се предостави насрещна престация на касата, състояща се от цената за напитката плюс размера на депозита. Потребителят може да придобие напитката, предложена в опаковка за многократна употреба, само заедно с бутилката. По правило потребителят обаче иска да знае, включително и с цел да сравнява цените както с оглед на офертите на конкуренцията, така и с оглед на стоки за еднократна употреба, какво конкретно, тоест като цяло, ще му струва покупката. Същият извод се налага *mutatis mutandis* по отношение на обозначаването на основната цена. Тази цена може безпроблемно да се обозначи, като се изходи от общата цена, включваща размера на депозита. В случай на евентуална необходимост от преизчисляване на база единица за количество (член 2, параграф 3 от PAngV) единствено трябва да се следи размерът на депозита да остане същият. Според настоящия съдебен състав принципите за яснота и прозрачност на цените по член 1, параграф 7, първо изречение от PAngV, който се основава на член 4, параграф 1, първо изречение от Директива 98/6 (вж. и съображение 2 от Директива 98/6) обаче изискват обозначаване не само на общата цена, но и на нейната разбивка по отношение на компонентите на цената „цена на стоката“ и „размер на депозит“.

- 10 В случай че член 2, буква а) от Директива 98/6 трябва да се тълкува в смисъл, че размерът на депозита трябва да е включен в продажната цена, възниква въпросът дали държавите членки имат съгласно член 10 от Директива 98/6 право да запазят дерогация от член 3, параграфи 1 и 4 във връзка с член 2, буква а) от Директива 98/6/ЕО като тази по член 1, параграф 4 от PAngV или това е в разрез с подхода на пълно хармонизиране, възприет в Директива 2005/29/ЕО. Това е предметът на втория преюдициален въпрос.
- 11 Член 1, параграф 4 от PAngV предвижда, че когато освен възнаграждението за доставката на стока или услуга се изисква и предоставянето на подлежащо на връщане обезпечение, размерът на това обезпечение трябва да се обозначи наред с цената на стоката или на услугата и не следва да формира обща сума. Това би означавало в дерогация от член 3, параграфи 1 и 4 във връзка с член 2, буква а) от Директива 98/6 и член 1, параграф 1,

първо изречение от PAngV продажната цена да не се формира, като се включи размера на депозита, който следва да се плати при покупката на стоки в депозитни бутилки и депозитни буркани. Съгласно член 10 от Директива 98/6 няма пречка държавите членки да приемат или да запазят в своето законодателство разпоредби, които са по-благоприятни по отношение на информацията, предоставяна на потребителите, и сравняването на цените, без да се засягат техните задължения по силата на Договора за създаване на Европейската общност. Следователно целта на Директива 98/6 е минимум хармонизиране.

- 12 Директива 2005/29 осъществява пълно хармонизиране на равнището на Съюза на правилата относно нелоялните търговски практики на предприятията спрямо потребителите. Поради това, както предвижда изрично член 4 от нея, държавите членки не могат да приемат по-ограничителни мерки от определените в тази директива дори с цел да осигурят по-висока степен на защита на потребителите (решение по дела C-261/07 и C-299/07, EU:C:2009:244, т. 52; решение по дело C-540/08, EU:C:2010:660, т. 30; решение по дело C-421/12, EU:C:2014:2064, т. 55). Този принцип на пълно хармонизиране е изменен с клаузата за дерогация, съдържаща се в член 3, параграф 5, първо изречение от Директива 2005/29 в редакцията му в сила до 6 януари 2020 г. Съгласно тази клауза за период от шест години от 12 юни 2007 г. държавите членки са имали възможността да продължат да прилагат националните разпоредби в областта на директива 2005/29, които са били по-ограничителни или по-строги в сравнение с настоящата директива, и които са транспонирани директиви и са съдържали клаузи за минимум хармонизиране. С Директива 2019/2161, влязла в сила на 7 януари 2020 г., тази клауза за дерогация, чийто срок на действие вече е бил изтекъл на 12 юни 2013 г., е заместена с нова клауза за дерогация (вж. член 3, точка 2 от Директива 2019/2161). Това не изменя подхода на пълно хармонизиране, възприет в Директива 2005/29, включително и в редакцията му, изменена с Директива 2019/2161. По ограничителните национални мерки за транспониране на осъществяващи минимум хармонизиране директиви не могат да бъдат санкционирани от гледна точка на правото в областта на конкуренцията, стига да не се прилага друга (материалноправна) клауза за дерогация.
- 13 Съгласно член 3, параграф 1 от Директива 2005/29 хармонизираната с Директива 2005/29 област по смисъла на член 3, параграф 5, първо изречение от Директива 2005/29 в предишната му редакция се отнася до нелоялни търговски практики от страна на търговците към потребителите, съгласно разпоредбата на член 5 от тази директива, преди, по време на и след търговска сделка във връзка със стока. В член 2, буква г) от Директива 2005/29 търговските практики са определени като всяко действие, бездействие, поведение или представяне, търговски съобщения, включително реклама и маркетинг, извършвани от търговец, пряко свързан с рекламиране, продажба или доставка на стока до потребители. По принцип в обхвата на това понятие попада и обозначаването на продажната цена в

рекламата (вж. решение по дело C-476/14, EU:C:2016:527, т. 43), в това число и на размера на евентуален депозит.

- 14 Въпросът дали, като се има предвид член 3, параграф 5, първо изречение от Директива 2005/29 в предишната му редакция, член 10 от Директива 98/6 и пълното хармонизиране в Директива 2005/29 допускат запазването на член 1, параграф 4 от PAngV, е спорен. Според едно становище член 1, параграф 4 от PAngV попада в областта, хармонизирана с Директива 2005/29. Според това становище разпоредбата е могла да бъде запазена само по реда на член 3, параграф 5, първо изречение от Директива 2005/29 в предишната му редакция, тоест само доколкото в това отношение става въпрос за правна уредба, която съгласно член 10 от Директива 98/6 надхвърля минимума хармонизиране с член 3, параграфи 1 и 4 от Директива 98/6, и освен това само до края на преходния период на 12 юни 2013 г. Тъй като тази дата е изтекла, според това виждане член 3, параграф 5, първо изречение от Директива 2005/29 в предишната му редакция, тоест пълното хармонизиране на Директива 2005/29 не допуска правилото в член 1, параграф 4 от PAngV (KG [Kammergericht Berlin] (Висш областен съд Берлин), WRP 2018, р. 226, 229 [juris, т. 65]). Според противоположното становище член 1, параграф 4 от PAngV не попада в приложното поле на Директива 2005/29 и поради това член 3, параграф 5, първо изречение от Директива 2005/29 в предишната му редакция допуска запазването на член 1, параграф 4 от PAngV (OLG Köln [Oberlandesgericht Köln] (Висш областен съд Кьолн, GRUR-RR 2020, р. 384, 385 [juris т. 40])). Настоящият съдебен състав счита първото становище за по-убедително. В противоположното становище се приема, че правилото в член 1, параграф 4 от PAngV преследва и цели на политиката за опазване на околната среда, които не попадали в приложеното поле на Директива 2005/29 (OLG Köln [Oberlandesgericht Köln] (Висш областен съд Кьолн, GRUR-RR 2020, р. 384, 385 [juris т. 40])). Според настоящия съдебен състав това становище е погрешно.
- 15 Правилото в член 1, параграф 4 от PAngV е прието през 1997 г. въз основа на решение „Flaschenpfand I“ [„Депозит за бутилки I“] на настоящия съдебен състав (BGH [Bundesgerichtshof] (Федерален върховен съд), GRUR 1994, р. 222). Законодателят е счел, че изискването да се обозначава крайната цена като сбор от цената на напитката и размера на депозита, води до поставяне в по-неблагоприятно от оптична гледна точка положение на опаковките за многократна употреба в сравнение с опаковките за еднократна употреба, които на пръв поглед изглеждат по-евтини. Съгласно новото правило потребителят можел без трудности да сравнява цената за съдържанието. Това било в съответствие с усилията в областта на политиката за опазване на околната среда да се наложи използването на опаковки за многократна употреба.
- 16 Директива 2005/29 не изключва изрично от приложеното си поле разпоредби относно защитата на околната среда. Съгласно член 3, параграф 3 от тази

директива тя не засяга националните или на Общността разпоредби относно здравеопазването и безопасността на стоките.

- 17 Според настоящия съдебен състав противоположното виждане няма как надлежно да бъде основано на член 3, параграф 3 от Директива 2005/29. Дори да се приеме, че според това виждане дадена разпоредба сама по себе си вече да не попада в приложното поле на Директива 2005/29, когато — наред с аспектите на прозрачност, яснота и сравнимост на продажните цени — в основата ѝ са залегнали и аспекти относно здравеопазването и безопасността на стоките, член 1, параграф 4 от PAngV не би отговарял на това условие. Аспектът на опазване на околната среда, който се преследва като цел с насърчаването на схема за повторна употреба на опаковки, не се отнася до здравеопазването и безопасността на стоките. В това отношение съображение 9, трето изречение от Директива 2005/29 посочва като пример алкохол, тютюн или фармацевтични препарати. Това означава, че правилото в член 3, параграф 3 от Директива 2005/29 се отнася до непосредствени, произтичащи от стоките рискове за здравето. Не се установяват аналогични рискове в случая на стока, за която се плаща депозит. Според противоположното становище член 1, параграф 4 от PAngV не следва да попада в приложеното поле на Директива 2005/29/ЕО и поради това, че съгласно член 3, параграф 4 от тази директива дори самата Директива 98/6/ЕО била извън в приложеното поле на Директива 2005/29. Настоящият съдебен състав счита, че това становище не е правилно.
- 18 Член 3, параграф 4 от Директива 2005/29 предвижда, че в случай на противоречие между разпоредбите на настоящата директива и други разпоредби на Съюза, уреждащи специфични аспекти на нелоялни търговски практики, вторите имат предимство и се прилагат спрямо тези специфични аспекти. Според противоположното становище целта на тази разпоредба била да предостави предимство на разпоредбите на Директива 98/6 по отношение на областта на обозначаване на цените на стоките. Член 3, параграф 5 от Директива 2005/29 в предишната му редакция не (бил) приложим, тъй като тази директива била ограничена до „областта на настоящата директива“, която не била засегната, стига правилото за противоречие по член 3, параграф 4 от Директива 2005/29 да било достатъчно. Въз основа на това се прави извод, че продължавали да са допустими разпоредби на държавите членки, които били по-благоприятни по отношение на информацията, предоставяна на потребителите, и сравняването на цените по смисъла на член 10 от Директива 98/6. Това във всички случаи принципно предимство се потвърждавало в Директива 2001/25 от факта, че в член 7, параграф 5 от Директива 2005/29 във връзка с приложение II от нея единствено обозначаването на цените за единица мярка по член 3, параграф 4 от Директива 98/6 се посочвало като установено в правото на Съюза изискване за предоставяне на съществена информация. От това по аргумент за противното следвало, че прилагането на член 7 от Директива 2005/29/ЕО по отношение на всички други задължения във

връзка с обозначаването на цените на стоки било изключено. Този извод не може да бъде приет.

- 19 Приложното поле на член 3, параграф 5 от Директива 2005/29 в предишната му редакция не е било ограничено от член 3, параграф 4 от Директива 2005/29. Противоречие по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2005/29 въобще е възможно да е налице само ако правилото (за противоречие) попада в хармонизираната с Директива 2005/29 област по смисъла на член 3, параграф 5, първо изречение от Директива 2005/29 в предишната му редакция. Напротив, двете разпоредби съществуват едновременно и уреждат различни области: член 3, параграф 4 от Директива 2005/29 се отнася до отношението между разпоредби на правото на Съюза (вж. решение по дела C-54 и C-55/17, EU:C:2018:710, т. 59); член 3, параграф 5 от Директива 2005/29 в предишната му редакция урежда отношението между правото на Съюза и националното право. Това означава, че и в случай че член 10 от Директива 98/6 представлява правило, което има предимство спрямо разпоредбите на Директива 2005/29 по смисъла на член 3, параграф 4 от тази директива, би важало правилото, че национални разпоредби, които транспонират член 10 от Директива 98/6 и които са по-ограничителни или по-строги в сравнение с разпоредбите на Директива 2005/29, съгласно член 3, параграф 5, първо изречение в предишната му редакция е било възможно да бъдат запазени само до 12 юни 2013 г. Независимо от това съществуват съмнения, че член 1, параграф 4 от PAngV представлява разпоредба, която по смисъла на член 10 от Директива 98/6 е по-благоприятна по отношение на информацията, предоставяна на потребителите, и на сравняването на цените. Според настоящия съдебен състав случаят не е такъв. Напротив, става въпрос за правило, което затруднява предоставянето на информация на потребителите и сравняването на цените, тъй като това правило изисква от потребителите сами да изчисляват цената, която действително подлежи на плащане.

Необходимост от постановяване на решение на Съда

- 20 Преюдициалните въпроси са от значение за разрешаването на спора. В случай че член 2, буква а) от Директива 98/6 трябва да бъде тълкуван в смисъл, че размерът на даден депозит трябва да е включен в продажната цена и че дерогацията от това правило, съдържаща се в член 1, параграф 4 от PAngV, е недопустима с оглед на член 3, параграф 4 и параграф 5, първо изречение от Директива 2005/29 в предишната му редакция във връзка с член 10 от Директива 98/6, това би означавало, че член 1, параграф 4 от PAngV не е пречка да се приеме, че е налице нарушение на член 1, параграф 1, първо изречение от PAngV. Въззивният съд обаче правилно е приел, че член 1, параграф 4 от PAngV не може да се тълкува по начин, който не е в съответствие с директивите, а именно в смисъл, че той допуска наличието на задължение за обозначаване на общата цена, включваща размера на даден депозит. Националните юрисдикции са длъжни да тълкуват вътрешното

право с помощта на признатите методи за тълкуване, доколкото е възможно, с оглед на текста и целите на релевантната директива, за да постигнат предвидения от последната резултат (вж. член 288, трета алинея ДФЕС). Това задължение за конформно тълкуване важи за всички разпоредби на националното право, приети както преди, така и след директивата, за която то се отнася (вж. решение по дело C-760/18, EU:C:2021:113, т. 65 и 68). Следва обаче да се има предвид, че задължението на националните юрисдикции да се позовават на съдържанието на директива, когато тълкуват или прилагат релевантните норми на вътрешното право, се ограничава от общите принципи на правото, и по-специално от принципите на правна сигурност и на забрана за обратно действие, и не може да служи за основа на тълкуване *contra legem* на националното право (вж. решение по дело C-760/18, EU:C:2021:113, т. 67).

- 21 Според тези принципи не би било възможно член 1, параграф 4 от PAngV да се тълкува в съответствие с директивите. Предвид текста, систематиката, целта и генезиса ѝ, тази разпоредба изисква еднозначно, чрез дерогация от член 1, параграф 1, първо изречение от PAngV, именно да не се формира обща сума, включваща размера на даден депозит. Може да остане открит въпросът дали, както въззивният съд е приел, при тези обстоятелства разпоредбата на член 1, параграф 4 от PAngV би била неприложима. Може да остане открит и въпросът дали, както въззивният съд е приел на следващо място, разпоредба, която е неприложима поради противоречие с правото на Съюза, при все това остава валидна и рекламирацията би могъл да се позове на това обстоятелство. Разпоредбата на член 1, параграф 4 от PAngV би нарушавала член 5а, параграфи 2 и 4 от UWG и би била нищожна, доколкото предвижда, че не следва да се формира обща сума от цената за стока (цена на стоката) и размера на подлежащо на възстановяване обезпечение (размера на депозита).
- 22 Съгласно член 5а, параграф 2, първо изречение от UWG нелоялно действа, който в конкретния случай, предвид всички обстоятелства, пропуска да предостави на потребителя съществена информация, която му е необходима съгласно контекста, за да вземе решение за сделка на база осведоменост (точка 1) и пропускането на която би подтикнала потребителя да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел (точка 2). Съгласно член 5а, параграф 2, второ изречение от UWG за пропускане се счита и укриването на съществена информация (точка 1), предоставянето на съществена информация по неясен, неразбираем или двусмислен начин (точка 2) и несвоевременното предоставяне на съществена информация (точка 3). Съгласно член 5а, параграф 4 от UWG за съществена по смисъла на параграф 2 се счита и информацията, от която потребителят не трябва да бъдат лишаван въз основа на приети в правото на Съюза регламенти или на правни разпоредби за транспониране на приети в правото на Съюза директиви в областта на търговската комуникация, включително реклама и маркетинг.

- 23 Освен това, доколкото член 5а, параграф 4 от UWG не визираща разпоредби на правото на Съюза, а правни разпоредби, които ги транспонират, член 5а, параграф 4 от UWG все пак транспонира член 7, параграф 5 от Директива 2005/29. Съгласно тази разпоредба установените в правото на Съюза изисквания за предоставяне на информация са меродавни. Ето защо недостатъчното транспониране на разпоредба от дадена директива по смисъла на член 7, параграф 5 от Директива 2005/29 в германското право не е пречка за прилагането на член 5а, параграф 4 от UWG (вж. BGH [Bundesgerichtshof] (Федерален върховен съд), GRUR 2018, р. 438, т. 28). Противно на становището на въззивния съд, в това отношение е без значение дали националната разпоредба за транспониране съзнателно съдържа празноти (вж. BGH [Bundesgerichtshof] (Федерален върховен съд), GRUR 2018, р. 438, т. 20) или, както евентуално е в конкретния случай, изрично предвижда дерогация от дадена директива. И в двата случая националната разпоредба за транспониране дерогира Директивата толкова еднозначно, че не е възможно тълкуване в съответствие с директивите. Това е без значение, що се отнася до противоречието със законовото изискване в член 5а, параграф 4 от UWG установените в Директивата изисквания за предоставяне на информация да се третираят като съществени.
- 24 Според настоящия съдебен състав задълженията за предоставяне на информация, уредени в член 3, параграфи 1 и 4 от Директива 98/6, представляват задължения за предоставяне на такава съществена информация съгласно член 7, параграф 5 от Директива 2005/29 и следователно и съгласно член 5а, параграф 4 от UWG. Според настоящия съдебен състав не само от член 3, параграф 4, но по-специално и от член 3, параграф 1 от Директива 98/6 може да се направи извод за наличието на задължения за предоставяне на съществена информация по смисъла на член 7, параграф 5 от Директива 2005/29 и следователно и по смисъла на член 5а, параграф 4 от UWG. Съгласно член 7, параграф 5 от Директива 2005/29 (член 5а, параграф 4 от UWG) изисквания за предоставяне на информация, установени в правото на Съюза във връзка с търговски съобщения, включително реклама или продажби, неизчерпателен списък от които се съдържа в приложение II, се считат за съществени. Действително, в списъка, съдържащ се в приложение II, е посочено само задължението всяка реклама да посочва цената за единица мярка, когато е посочена продажната цена на стоките (член 3, параграф 4 от Директива 98/6, член 2, параграф 1, второ изречение от PAngV), а не — разглежданото в случая — задължение за обозначаване на продажната цена при предлагане на стоки (член 3, параграф 1 от Директива 98/6, член 2, параграф 1, първо изречение от PAngV). Последното задължение обаче също представлява установено в правото на Съюза изискване за предоставяне на информация във връзка с търговски съобщения. Тъй като списъкът в приложение II не е изчерпателен, обстоятелството, че това задължение не е изрично посочено в този списък, не е пречка това задължение да бъде квалифицирано като съществено (вж. BGH [Bundesgerichtshof] (Федерален върховен съд), решение от 28 март 2019 г., дело № I ZR 85/18, GRUR 2019, р. 641 т. 32).

- 25 Задължението по член 3, параграф 1 от Директива 98/6 (член 2, параграф 1, първо изречение от PAngV) да се посочва продажната цена на дадена стока не измества забраната за непосочване на продажната цена на дадена стока по член 7, параграфи 1 и 5 във връзка със списъка, съдържащ се в приложение II към Директива 2005/29 (член 5а, параграф 4 от UWG), тъй като в това отношение не е налице противоречие. Действително Съдът на Европейския съюз е постановил, че аспектът относно продажната цена, упомената в реклама като процесната по главното производство, се урежда от Директива 98/6 и че съгласно член 3, параграф 4 от Директива 2005/29 тази директива не може да се прилага по отношение на този аспект (вж. решение по дело C-476/14, EU:C:2016:527, т. 44 и 45). Настоящият съдебен състав обаче разбира тези изводи в смисъл, че те се отнасят само до разглежданото в производството по това дело противоречие между член 3, параграфи 1 и 4 от Директива 98/6 и член 7, параграф 4, буква в) от Директива 2005/29 и че не е изключена възможността за прилагане на Директива 2005/29, когато не е налице противоречие с разпоредба от Директива 98/6. Дали е налице противоречие по смисъла на член 3, параграф 4 от Директива 2005/29/ЕО, е въпрос, който следва да се провери във връзка с конкретни разпоредби (вж. решение по дело C-632/16, EU:C:2018:599, т. 32—41; решение по дело C-363/19, EU:C:2020:693, т. 55—62).
- 26 Доколкото посредством член 7, параграф 5 от Директива 2005/29 последната интегрира разпоредбите на Директива 98/6, липсва хипотезата на противоречие. В това отношение директивите по-скоро се допълват (относно съответното отношение между Директива 2005/29 и Директива 2001/83 вж. решение по дела C-544/13 и C-545/13, EU:C:2015:481, т. 78). Това следва и от факта, че препратката в член 7, параграфи 1 и 5 във връзка със списъка в приложение II към Директива 2005/29 към член 3, параграф 4 от Директива 98/6 не би имала приложно поле, ако Директива 2005/29 от самото начало не би била приложима спрямо аспектите, уредени в член 3, параграф 4 от Директива 98/6. От решение „Hörgeräteausstellung“ [„Изложба на слухови апарати“] на настоящия съдебен състав (решение от 10 ноември 2016 г., дело № 1 ZR 29/15) не може да се направи извод, който да противоречи на това виждане. В това решение настоящият съдебен състав приема, че предявеният иск за преустановяване на нарушение няма как да е основателен нито поради наличие на нарушение на член 1, параграф 1, първо изречение, първа хипотеза от PAngV, член 3, параграф 1 от Директива 98/6 (BGH [Bundesgerichtshof] (Федерален върховен съд), GRUR 2017, р. 286, т. 7—12), нито от гледна точка на лишаването от съществена информация по смисъла на член 5а, параграф 2 от UWG, член 7, параграф 1 от Директива 2005/29 (BGH [Bundesgerichtshof] (Федерален върховен съд), GRUR 2017, р. 286, т. 15). Като се позовава на решение по дело C-476/14 (EU:C:2016:527, т. 44 и 45) настоящият съдебен състав обосновава последния извод с мотива, че Директива 98/6 има предимство пред Директива 2005/29 съгласно член 3 параграф 4 от тази директива. Съгласно това съдебно решение предимството на разпоредбите на Директива 98/6 е пречка за предявяването на иск за преустановяване на нарушение на разпоредбата на член 5а, параграф 3,

точка 3 от UWG, служеща за транспонирането на член 7, параграф 4, буква в) от Директива 2005/29. Тъй като разпоредбите на Директива 98/6 не са били нарушени, не е било налице и основание за предявяването на иск за преустановяване на нарушение на разпоредбата на член 5а, параграф 4 от UWG, служеща за транспонирането на член 7, параграф 5 от Директива 2005/29.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ